

MEZI RÝNEM A SEINOU

neděle 26. února 2017, 19.30

Dvořákova síň Rudolfiny
(Alšovo nábř. 12, Praha 1)

PKF – Prague Philharmonia
Paul Meyer — dirigent a klarinet
Stanislav Svoboda — viola

GABRIEL FAURÉ

Pelléas et Mélisande, suite op. 80

MAX BRUCH

Koncert pro violu, klarinet a orchestr e moll, op. 88

GABRIEL FAURÉ

Masques et bergamasques, suite op. 112

FRANCIS POULENC

Sinfonietta, FP 141

Jeden z předních světových klarinetistů Paul Meyer patří rovněž k respektovaným dirigentům.

V této dvojroli přednese program symbolicky rozkročený mezi německou částí Rýna a pařížskou Seinou.

VSTUPENKY

- www.pkf.cz
- v síti Ticketpro a Colosseumticket.cz
- hodinu před koncertem v pokladně Rudolfiny (platba pouze v hotovosti)
- studenti 100 Kč (rezervace: vstupenky@pkf.cz / tel.: 224 267 644)

Hlavní město Praha přispívá v roce 2017 na činnost PKF – Prague Philharmonia částkou 9,6 mil. Kč. Děkujeme.

generální partneři

MINISTERSTVO
KULTURY

Mountfield

hlavní mediální partneři

NEOBYČEJNÝ ŽIVOT MIROSLAVA KOŠLERA

 Jiří Petrdlík

Dne 20. září 2016 se uzavřela jedna z významných kapitol evropského sborového umění. Neočekávaně a uprostřed plného pracovního nasazení navždy odešel významný sbormistr, pedagog, hudební organizátor, ale především velký člověk s citlivou duší a ryzím srdcem, **Miroslav Košler**. Bez nadsázky lze říci, že svůj život i uměleckou kariéru naplnil vrchovatě. Domnívám se, že jeho inspirativní životní příběh rozhodně stojí za pozornost, je mým velkým potěšením jej přiblížit čtenářům Hudebních rozhledů.

Miroslav Košler (21. 7. 1951) se narodil do hudební rodiny. Oba rodiče hudbu aktivně pěstovali, maminka byla talentovaná zpěvačka, tatínek byl dlouholetým členem orchestru Národního divadla. Největším vzorem však byl pro Miroslava jeho starší bratr Zdeněk, legendární šéf opery Národního divadla, mezinárodně proslulý dirigent s fenomenální pamětí. Ten také bděl nad dirigentským rozvojem svého mladšího bratra Miroslava. Po válečných letech, během nichž společenská i kulturní situace nebyla nakloněna jakémukoliv cílenému hudebnímu vzdělávání, natož pak v oboru dirigování, Miroslav nejprve studoval pedagogiku. Současně však stál u počátků činnosti smíšeného pěveckého sboru ČKD Stalingrad (dnešního Pražského smíšeného sboru), jehož sbormistrem se stal v roce 1951. Postupně si doplnil dirigentské vzdělání na hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze a vojenskou službu absolvoval v tehdejší Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého, kde se též setkal s bohatou interpretační praxí. Od roku 1970 stál v čele prestižního profesionálního mužského sborového tělesa, Pražského mužského sboru, který sám založil a řídil až do roku 1995. S tímto tělesem vystupoval na nejvýznamnějších světových pódiích a hudebních festivalech, a také navázal intenzivní uměleckou spolupráci se špičkovými domácími i zahraničními dirigenty, např. se Zubinem Mehtou, Kentem Naganem, Jiřím Bělohávkem či Vladimírem Válkem. Současně stále působil jako umělecký šéf Pěveckého sboru ČKD (jméno Stalingrad tehdy už bylo z názvu tělesa vypuštěno) a angažoval se i jako vyhledávaný porotce a organizátor domácích i zahraničních sborových soutěží a festivalů. Na počátku 90. let 20. století se Miroslav Košler naplno vrátil i k činnosti pedagogické, a to jak na pedagogické fakultě Univerzity Karlovy, tak na Pražské konzervatoři, kde vyučoval sborové dirigování prakticky až do konce svého života. Svoji aktivní sbormistrovskou kariéru završil v Pražském filharmonickém sboru, kde působil sedm sezon od roku 2005. Za svoji celoživotní uměleckou práci byl v roce 2010 oceněn prestižní medailí ministra kultury Artis Bohemiae Amicis. Tolik stručný přehled nejvýznamnějších uměleckých aktivit Miroslava Košlera. Pojdme se nyní ale podívat blíže na tuto mnohovrstevnatou osobnost, a to nejen z hlediska uměleckého, ale i lidského, protože tyto dvě stránky Miroslav Košler vždy vnímal současně, nechtěl a ani neuměl oddělit jedno od druhého. Jako zkušený sbormistr dovedl vždy vycítit, s jakým tělesem pracuje. Trochu jiný přístup měl ke sborům neprofesionálním, jinak pracoval se sbory školními a jinak se pohyboval v nejvyšších profesionálních kruzích. V neprofesionální sféře, kterou díky Pražskému smíšenému sboru důvěrně znal a na jejímž formování a činnosti v tehdejší Československu a později České republice měl zásadní podíl, se snažil akcentovat stránku pedagogickou. Dobře si uvědomoval, že členové takovýto těles navštěvují sbor za účelem aktivního odpočinku, touhy poznat něco nového a ve snaze získat nevšední zážitky z koncert-

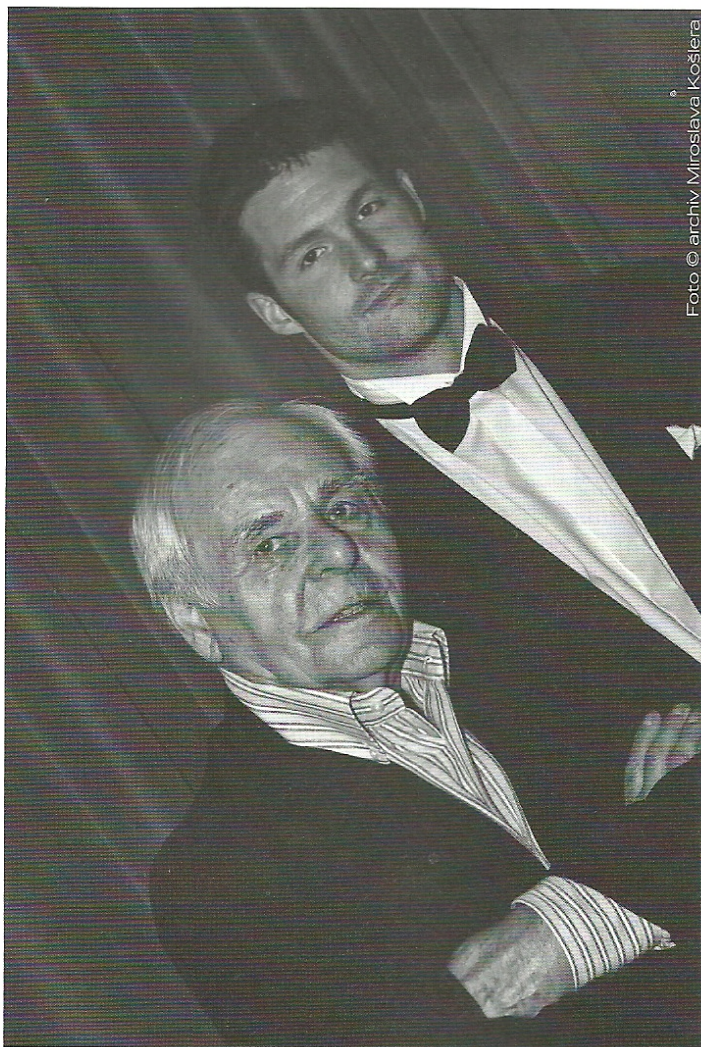

Foto © archiv Miroslava Košlera

Miroslav Košler a Jiří Petrdlík

ních pódíí. Za dob socialismu navíc sborový zpěv umožňoval i na tu dobu mimořádnou možnost vycestovat do zahraničí. Základ vysoké umělecké úrovně neprofesionálního sborového zpěvu viděl Miroslav Košler jak v pedagogické práci se zpěváky, tak i ve vhodně zvoleném repertoáru, kterému vždy věnoval mimořádnou pozornost. Sám říkal, že ho velmi baví sledovat, jak sboristé, často jen se základním hudebním vzděláním, dosáhnou mimořádné kvality provedení určité skladby už jen tím, že konkrétní skladba je vhodně zvolená, zpěváky baví (používal v této souvislosti výraz, že „sboru to chutná“) a umožňuje jim se v ní naplno realizovat. Nežřídko to byly i kompozice, jejichž vznik pro tento typ sborů Miroslav Košler inicioval. Z této iniciativy vzešly takové skvosty, jako např. slavné Rekviem či Missa brevis Zdeňka Lukáše, Proprium festi-vum Petra Ebena či kantáta Mary Magdalene Antonína Tučapského.

V profesionální sféře se Miroslav Košler soustředil na jiný repertoár, často daný konkrétní uměleckou objednávkou. Za připomenutí stojí zejména jeho častá provádění neobyčejně rozsáhlé a náročné kantáty Arnolda Schönberga Gurre-Lieder, Wagnerových operních sborů, sborových partů Mahlerových symfonií, vrcholných děl domácí sborové a kantátové literatury, ať už to byla jeho oblíbená Polní mše Bohuslava Martinů, Janáčkovy, Smetanovy či Foerstrovy sbory.

Osobně obzvláště rád (a nejsem sám) vzpomínám na Miroslava Košlera jako na opravdu mimořádného a skvělého pedagoga. Jeho hodiny sborového dirigování na Pražské konzervatoři všeobecně patřily k těm nejvzácnějším a nejoblíbenějším. Na jedné straně pozorný kritický pohled věhlasného pedagoga a sbormistra, na druhé straně absolutní otevřenost, laskavost, obrovský nadhled, humor, trpělivost, ochota vždy pomoci, a to vše

v míře, která rozhodně přesahovala pedagogické povinnosti stanovené školním rozvrhem. Přesně to je důkaz toho, že Miroslav Košler v sobě spojoval absolutní profesionalitu s absolutním lidstvem. Dobře si uvědomoval, že pro začínajícího dirigenta je klíčová nejen technika, znalost repertoáru a osobnostní předpoklady, ale také co nejčastější a nejtěsnější styk s praxí, a to nejen na koncertech, ale především na zkouškách. Psychologie a metodika práce, komunikace s tělesem a další dovednosti jsme jako studenti získávali pozorováním jeho zkoušek v Pražském smíšeném sboru, a to minimálně jednou týdně. Navíc jsme občas dostali i cennou příležitost sami vést část zkoušky, což byla zkušenost k nezaplacení. A to vše opět na pozadí obrovské vlídnosti, pochopení, kolegiality a umělecké poctivosti. Neméně důležitá je v odkazu Miroslava Košlera i jeho činnost organizační. Kromě toho, že sám jezdil po celé Evropě jako vyhledávaný porotce sborových soutěží, ze kterých přivážel ve své době zde nedostupné a vzácné partitury, založil v polovině 80. let 20. stol. i mezinárodně proslulý sborový festival a soutěž v Praze s původním názvem Pražské dny sborového zpěvu, dnes známé pod názvem Praga Cantat. Za téměř třicet let trvání festivalu, kdy stál v jeho čele jako umělecký ředitel, se tato akce stala vysoce prestižní událostí v celosvětovém měřítku. Pravidelně hostí sbory nejen z Evropy, ale i z Asie či Ameriky a úroveň hlavní soutěže s cenou Grand Prix je vskutku mimořádná. I v tomto případě jsem naplněn hlubokou vděčností, že jsem svého času já i moji kolegové ze třídy pana profesora Košlera dostal možnost se účastnit soutěže jako člen mezinárodní poroty a seznámit se s takovými osobnostmi českého sbormistrovského umění, jako byl např. Milan Malý či Jiří Kolář.

Velké organizační úsilí ve prospěch českého sborového zpěvu vyvinul Miroslav Košler také v letech 2008 a 2009, kdy ve spolupráci s Českou filharmonií zorganizoval mimořádně úspěšný a dramaturgicky neobyčejně přínosný sborový cyklus koncertů s názvem „Pocta tvůrcům“. Jednotlivé večery byly věnovány skladatelům, kteří se o český sborový repertoár zasloužili mírou vrchovatou – Zdeňkovi Lukášovi, Antonínu Tučapskému, Petru Ebenovi, Bohuslavu Martinů a Josefu Bohuslavu Foerstrovi. Na provedení mnoha skladeb se podílely desítky neprofesionálních zpěváků, pro něž možnost zazpívat si na pódium Dvořákovy síně Rudolfiny byla mimořádným zážitkem. Všechny koncerty tohoto cyklu byly během krátké doby vyprodány a setkaly se s obrovským úspěchem v době, která přeje více jiným aktivitám, než je sborový zpěv.

V neposlední řadě bych rád zmínil i téměř čtyři dekády spolupráce Miroslava Košlera a Pražského smíšeného sboru s pěveckým sborem Wadachi z Tokia. I tuto neobyčejnou spolupráci inicioval Miroslav Košler při jedné ze svých pracovních cest v Japonsku. Díky tomu se japonské publikum mohlo seznámit s nebývale širokým portfoliem českého vokálního repertoáru, neboť tokijský sbor se na českou hudbu postupně specializoval a výkony japonských sboristů pod vedením sbormistra Shoji Moroiho svou kvalitou mohly nežřídko sloužit jako interpretační vzor mnohým českým tělesům. I díky tomu má česká hudba v Japonsku stále tak dobrý ohlas.

Závěrem si dovoluji podělit se o velmi osobní vzpomínku. Při posledním koncertu, který se konal koncem června 2016 u příležitosti 85. narozenin Miroslava Košlera, pan profesor na závěr své řeči, kterou po koncertě pronesl, řekl, že největší chybou sbormistra by bylo, kdyby se na konci jeho kariéry ukázalo, že „to byla one-man-show“, a kdyby se sbor ocitl bez nástupce. To svědčí o hluboké moudrosti a vzácné umělecké pokoře člověka, který ve svém oboru dosáhl absolutního mistrovství. Za nás za všechny, které Miroslav Košler umělecky i lidsky hluboce ovlivnil, mohu slíbit, že se vynasnažíme být jeho důstojnými nástupci. ■